

CONSULTATIEREACTIE

Reactie van de Nederlandse Vereniging van Banken inzake internetconsultatie Besluit stroomlijning keten derdenbeslag.

Datum: 1 december 2021

Inleiding

De Nederlandse Vereniging van Banken ("NVB") heeft met belangstelling kennisgenomen van de consultatie inzake het Besluit stroomlijning keten derdenbeslag ("Besluit"). De NVB is positief over het feit dat de wetgever tracht om ervoor te zorgen dat er door gegevensuitwisseling een beter proces wordt gecreëerd voor alle partijen betrokken bij een derdenbeslag en dat hierbij onnodige kosten kunnen worden voorkomen voor betrokken burgers.

Graag maakt de NVB gebruik van de mogelijkheid om op de consultatie te reageren omdat de NVB graag ziet dat er een aantal verduidelijkingen wordt gemaakt in het Besluit¹. De NVB ziet veel voordelen in het voorgestelde Besluit en daagt de wetgever uit, nu de Wet stroomlijning keten derdenbeslag nog niet aan het parlement is gestuurd, om de werking van deze wet direct uit te breiden naar derdenbeslag (anders dan enkel op periodieke betalingen) onder financiële instellingen. Dit omdat de voordelen dan ook bij die derdenbeslagen gerealiseerd kunnen worden en daarmee op een veel groter vlak de beoogde verbetering van de belangen van de schuldenaar, schuldeiser en derdenbeslagene kan worden gerealiseerd. Dat wordt onder 5 verder toegelicht. Eerst vraagt de NVB uw aandacht voor mogelijke verduidelijkingen van de volgende begrippen.

1. Begrip 'gehuwden'

In art. 1 van de toelichting wordt uitgelegd dat de "schuldenaar" tevens de huwelijkse partner/geregistreerd partner als bedoeld in Boek 1 BW omvat. Dit roept twee vragen op:

1. Art. 475da Rechtsvordering sluit aan bij art. 3 Participatiewet. Daar lijken (on)redelijke verschillen in te zitten.
2. Er zijn legio voorbeelden waarin de partner van de debiteur niet aansprakelijk (schuldenaar) is. Denk aan de partners die buiten gemeenschap van goederen zijn gehuwd, of de verplichtingen die een der partners in zijn hoedanigheid van ondernemer (dus buiten de gewone gang van de huishouding om) is aangegaan.

Voorstel: De NVB pleit voor het hanteren van één criterium dat duidelijk maakt op welke personen verhaal kan worden genomen.

¹ Aangezien het Besluit nauw samenhangt met het wetsvoorstel "Wet stroomlijning keten voor derdenbeslag", waarvan het ons niet duidelijk is wat de status is, merken wij op dat onze reactie daarop onverkort zal blijven gelden. [NVB reactie](#)

2. Definitie van ‘verrekening’

In de Memorie van Toelichting behorende bij het Besluit is een definitie van het begrip verrekening geformuleerd:

*“(1) eenzijdige verrekeningen, op grond van een wettelijke bevoegdheid tot verrekening,
(2) betalingsregelingen waarover een overheidsorganisatie afspraken maakt met de schuldenaar, bijvoorbeeld over termijnen, op grond van een wettelijke bevoegdheid tot verrekening, en
(3) uitkeringsinstanties die onderling verrekenen (zgn. pseudoverrekening), voor zover daarbij inbreuk wordt gemaakt op de aflossingscapaciteit van de burger”*

Het wetsvoorstel – waar dit Besluit op is gestoeld – heeft het over een *“bij wettelijk voorschrift gegeven bevoegdheid tot verrekening, niet zijnde verrekening die plaatsvindt in het kader van met de schuldenaar overeengekomen betalingsregeling”* (artikel 2 lid 2, onderdeel d en artikel 4 lid 2 van het wetsvoorstel).

De tekst van het wetsvoorstel lijkt uit te gaan van een meer beperkte uitleg van het begrip verrekening dan de Memorie van Toelichting van het Besluit.

Voorstel: De NVB stelt voor om een eenduidige en duidelijke definitie van “verrekening”, in de zin van het wetsvoorstel en dit Besluit op te nemen in de tekst van het wetsvoorstel en/of van dit Besluit.

3. Grondslag verwerking BSN

Om de beslagketen verder te stroomlijnen wenst de NVB een wettelijke grondslag om het BSN te mogen verwerken (raadplegen/zoeken in systeem/opslaan t.b.v. beslaglegging/derdenverklaring op te maken en te retourneren). De NVB heeft begrepen dat deze wens ook bij de deurwaarders bestaat aangezien de deurwaarders dan het BSN op het exploot kunnen zetten. Indien banken deze wettelijke grondslag verkrijgen, wordt het beslagleggingsproces veel efficiënter - het BSN geeft één unieke hit - én goedkoper – kortere behandelingsduur van het derdenbeslag door een medewerker en vermindering van (menselijke) fouten. Deze aspecten vallen onder uitgangspunt 2 van de Memorie van toelichting van de Wet Herziening beslag- en executierecht waaruit volgt dat de beslaglegging en de daaruit voortvloeiende executie zo effectief en efficiënt mogelijk moeten plaatsvinden.

Voorstel: De NVB stelt voor om een wettelijke grondslag op te nemen voor banken om het BSN te mogen verwerken ten behoeve van de afwikkeling van derdenbeslagen.

4. Informatiedeling met opdrachtgever

Uit het Besluit volgt niet of (en in hoeverre) de deurwaarder de ná raadpleging van het ‘verbrede’ beslagregister verkregen informatie mag delen met diens opdrachtgever (lees: de beslaglegger). Over een door de deurwaarder gemaakte opportuniteitsafweging valt immers te twisten. Een opdrachtgever heeft onderbouwde informatie nodig om vast te kunnen stellen of de conclusie van de deurwaarder inzake de opportuniteitsafweging wordt gedeeld.

Voorstel: De NVB ziet graag een verduidelijking in dit Besluit welke informatie gedeeld kan worden door de deurwaarder ter onderbouwing van diens opportuniteitsafweging.

5. Uitbreiding van het beslagregister en de Wet stroomlijning keten derdenbeslag

Het wetsvoorstel Stroomlijning keten derdenbeslag ziet op verhaal op periodieke vorderingen zoals loon, uitkeringen en toeslagen. Om het bestaansminimum voor de schuldenaar te waarborgen worden in dit wetsvoorstel (welke in het thans ter consultatie aangeboden Besluit verder worden uitgewerkt) maatregelen voorgesteld waardoor het inkomen van een schuldenaar niet onder zijn beslagvrije voet kan komen. Informatie hierover wordt op een veilige manier in het beslagregister opgenomen. Bij een

huwelijksgemeenschap is ook inzichtelijk of de beslagvrije voet reeds is toegepast op de partner. Zo worden ook de belangen van de schuldeiser gewaarborgd.

Bij een derdenbeslag onder een financiële instelling (art. 475a lid 5 Rv) is er sprake van een equivalent van de beslagvrije voet, het beslagvrij bedrag. De NVB denkt dat de keten derdenbeslag verder kan worden gestroomlijnd, indien derdenbeslagen ook in het beslagregister worden opgenomen, en als de Wet stroomlijning keten derdenbeslag ook op deze derdenbeslagen van toepassing wordt verklaard. De NVB ziet, gelijk aan het beslag op een periodieke vordering, de volgende voordelen:

- o Het opportuniteitsbeginsel geldt dan ook voor derdenbeslagen onder financiële instellingen. Een partij kan vooraf het beslagregister raadplegen. Het zal niet snel opportuun zijn om derdenbeslag voor een vordering van € 100,-- te leggen als er door een eerdere beslaglegger met een vordering van € 100.000,-- slechts € 1.000,-- beslagen is. De uitkering op de vordering van € 100,-- is dan immers maar € 1,--. De kosten van het beslag zijn dan hoger dan de opbrengst. Met de gedachte van art. 441 Rechtsvordering in het achterhoofd zou dan zelfs mogelijk sprake kunnen zijn van misbruik van bevoegdheid. Hierdoor wordt de schuldenaar dus niet met onnodige kosten opgezadeld. Anderzijds, als de schuldeiser weet dat er geen ander derdenbeslag onder de bank van de debiteur is gelegd, kan dat juist een reden zijn om daar derdenbeslag te leggen, en niet bij de werkgever.
- o Er is een coördinerend deurwaarder die belast is met de inning en verdeling van civiele- en publiekrechtelijke beslagen (/vorderingen). Hoewel er tot nu toe nauwelijks sprake was van samenloop van beslagen op grond van art. 475 Rv en betalingsvorderingen ex art. 19 lid 4 Invorderingswet 1990, zal van deze samenloop in de toekomst veel vaker sprake zijn. De Belastingdienst verwacht op termijn honderdduizenden betalingsvorderingen per jaar te doen, hetgeen veel meer is dan de enkele duizenden die tot nu toe überhaupt zijn gedaan.
- o Informatie over andere beslagen en vorderingen is bekend bij de deurwaarder: die informatie is actueel en hoeft de deurwaarder niet meer pas na ontvangst van de derdenverklaring te verwerken. De deurwaarder kan zich bijvoorbeeld direct bij de coördinerend deurwaarder melden. Het beslag kan dan eerder worden afgewikkeld.
- o Als bezwaar tegen de huidige regeling van art. 475a lid 5 Rv is door de minister in de Memorie van toelichting aangevoerd dat een beslagene meerdere beslagvrije bedragen heeft indien hij bankiert bij verschillende banken. Hierdoor ontstaat een ongelijk speelveld en wordt de afloscapaciteit niet volledig benut. In het voorstel van de NVB is dit probleem ook opgelost aangezien je dan kunt nagaan bij welke bankrekening het beslag vrije bedrag is toegepast.
- o De deurwaarder kan aangeven dat die maand al ten laste van een partner als bedoeld in art. 3 Participatiewet derdenbeslag onder een bank is gelegd. En of het beslagvrij bedrag al (gedeeltelijk) is vrijgehouden. Dat heeft nog twee voordelen:
 - als het beslagvrij bedrag al is vrijgehouden hoeft het betalingsverkeer van de debiteur van die maand niet meer te worden geanalyseerd om het beslagvrij bedrag te berekenen. Zoals de minister meermaals is aangegeven²¹ is het bepalen van een beslagvrij bedrag waar meerdere personen bij betrokken zijn zeer arbeidsintensief, foutgevoelig en strijdig met alle goede bedoelingen om het beslagrecht eenvoudiger en goedkoper te maken. Nu het ministerie reeds bekend is met deze problematiek, wordt daar hier niet verder op in gegaan;
 - duidelijk is wie de partner is omdat de deurwaarder de bank daarover informeert. Hierdoor wordt het risico verkleind dat de bank achteraf in weerwil van het beslag het bedrag gelijk aan het beslagvrij bedrag aan

de debiteur ter beschikking heeft gesteld omdat de partner ook bij haar bankiert en al de beschikking heeft gehad over het beslagvrij bedrag.

Voorstel: De NVB stelt voor derdenbeslagen ook in het beslagregister op te nemen ter bevordering van de stroomlijning keten derdenbeslag onder een financiële instelling.

6. Overige punten

Op pagina 6 van de Nota van toelichting staat: “*De Gerechtsdeurwaarder zal de in verband met een beslaglegging gemaakte kosten in eerste instantie namens de schuldeiser op de schuldenaar verhalen. Blijkt de schuldenaar betalingsonmachtig, dan zijn de kosten voor rekening van de schuldeiser.*” Er moet geen twijfel over bestaan dat als de schuldenaar later wel verhaal biedt, deze kosten alsnog op hem kunnen worden verhaald.

Op pagina 10 van de Nota van toelichting staat: “*dat een art. 19-invorderaar int als hij inkomen vordert voor een vordering met een hoger voorrecht dan alle andere vorderingen waarvoor beslag ligt.*” Nu niet geheel duidelijk is of de art. 19-invorderaar ook de verdeling in dit geval op zich neemt, is het aan te bevelen dit duidelijk vast te leggen. Hetzelfde geldt voor de art. 19-invorderaar met een concurrente vordering, maar deze als eerste verhaal zoekt op het inkomen (of, in het voorstel van de NVB, ook op het banktegoed).

Voorstel: De NVB pleit voor een nuancering van bovenstaande zinnen.

Contactinformatie

Henriette de Bordes
Legal Counsel
M 06 10 198 335
E bordes@nvb.nl
I www.nvb.nl

- [\[1\]](#) Aangezien het Besluit nauw samenhangt met het wetsvoorstel "Wet stroomlijning keten voor derdenbeslag", waarvan het ons niet duidelijk is wat de status is, merken wij op dat onze reactie daarop onverkort zal blijven gelden. [NVB reactie](#)
- [\[2\]](#) Gezamenlijke vragen KBvG eind 2020 aan ministerie, reactie besloten consultatie voorgenomen wijziging art. 479i Rv.